

ANALIZA STEREOTYPII KONI PODCZAS IZOLACJI SOCJALNEJ

Ewelina Tkaczyk¹, Beata Kaczmarek², Martyna Mierzicka¹,
Martyna Frątczak¹, Marta Dybczyńska¹

¹Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Wydział Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki,
Katedra Hodowli i Użytkowania Koni, ul. Akademicka 13, 20-950 Lublin

²Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Wydział Medycyny Weterynaryjnej, Katedra i Klinika Chorób
Wewnętrznych Zwierząt, Zakład Chorób Wewnętrznych Zwierząt Gospodarskich i Koni,
ul. Akademicka 13, 20-950 Lublin

W pracy założono, że izolacja socjalna powoduje nasilenie występowania stereotypii u koni. Celem pracy było porównanie liczby i czasu trwania wybranych stereotypii w przypadku koni izolowanych i nieizolowanych socjalnie. Materiał badawczy stanowiło siedem koni wierzchowych. Doświadczenie polegało na utrzymywaniu konia przyzwyczajonego do towarzystwa innych koni we własnym boksie w stajni, z której wyprowadzono tuż przed rozpoczęciem badań wszystkie pozostałe zwierzęta. W badaniu kontrolnym i podczas doświadczenia wykonano 60-minutowe obserwacje behawioralne polegające na określeniu rodzaju i liczby stereotypii występujących u badanych koni. Wzięto pod uwagę stereotypie wskazane przez właścicieli koni jako występujące u każdego osobnika: lękanie (opieranie się zębami o brzeg przedmiotu przy równoczesnym wyginaniu szyi, napinaniu mięśni, wciąganiu i wypuszczaniu powietrza z charakterystycznym odgłosem), tkanie (kołysanie się konia na przednich, rozstawionych nogach), przestępowanie z nogi na nogę (wyraźny ruch konia przy angażowaniu głównie przednich kończyn wzdłuż frontowej ściany boks), chodzenie po boksie (spacerowanie po własnym boksie), obgryzanie i lizanie ścian boks. Określono liczbę powtórzeń stereotypii, czyli całej sekwencji wykonywania przez konia danej czynności, od jej rozpoczęcia do zakończenia, niezależnie od czasu trwania. W ramach pomiarów czasowych określono też czas występowania wszystkich powtórzeń każdej z analizowanych stereotypii. Stwierdzono, że izolacja socjalna wpływa na rodzaj i częstość prezentowanych przez konie stereotypii. W momencie pozostawienia koni bez towarzystwa zwiększa się częstość stereotypii związanych z motoryką ruchu: tkanie lub chodzenie po boksie. Spada natomiast częstość stereotypii, takich jak obgryzanie lub lizanie ścian boks. Izolacja powoduje również wydłużenie czasu wyrażania tych stereotypii, co dotyczy zwłaszcza lękania, tkanienia i chodzenia po boksie.

Słowa kluczowe: konie, stereotypie (nałogi), izolacja socjalna

Udomowienie koni przyczyniło się do zamknięcia ich w stajniach (Goodwin, 2007). Zwierzęta te, posiadające dużą potrzebę ruchu, zostały przymuszone do stajonarnego bytowania przez większą część doby. Ich wielogodzinne przemieszczanie

się celem poszukiwania pokarmu zostało zamienione na spożywanie skondensowanych pasz o małej objętości, krótkie treningi i mocno ograniczone przebywanie na wybiegach lub pastwiskach, co widoczne jest m.in. w przypadku koni sportowych i wyścigowych (Nowicka-Posłuszna i in., 2013; Cotugna i in., 2011). Do tego dołączyła izolacja socjalna lub tworzenie tzw. sztucznych stad, bez hierarchii i relacji przyjacielskich (Gustowska, 2008).

Zmiany naturalnego trybu życia koni spowodowały pojawienie się zaburzeń emocjonalnych, a w konsekwencji anomalii behawioralnych, co finalnie wpłynęło na pogorszenie dobrostanu koni (Zeitler-Feicht, 2014). Obecnie określenie „zadowolenie konia”, które jest składową dobrostanu, nie ma sprecyzowanej definicji (Goodwin, 2007). Istotnym pojęciem w tworzeniu tej definicji jest natomiast tzw. *coping*, czyli „zdolność organizmu do radzenia sobie z zadaną, obciążającą sytuacją” (Cooper i Albertosa, 2005). To właśnie *coping* jest podwaliną zachowań stereotypowych pomagających zwierzęciu w przystosowaniu się do warunków niekomfortowych i stresowych, jak np. system chowu lub użytkowania niezgodny z potrzebami gatunkowymi (Sambraus, 1997). Stereotypie porównuje się do zaburzeń psychicznych ludzi, które mają charakter powtarzalnych, natrętnych i obsesyjnych zachowań (Brummer, 1978). Przyczyny takich zaburzeń mieszczą się w kategoriach objawowych (np. potrząsanie głową spowodowane schorzeniem ucha), zmian w ośrodkowym układzie nerwowym (np. wścieklizna), zaburzeń hormonalnych, niedoborów pokarmowych lub w kategoriach reaktywnych jako odpowiedzi na złe warunki utrzymania lub nieprawidłowe postępowanie ze zwierzętami. To właśnie ta ostatnia kategoria jest najczęściej rozpatrywana jako problem współcześnie żyjących koni (Zeitler-Feicht, 2014).

Stereotypie reaktywne u koni powstają najczęściej z powodu braku wiedzy na temat środowiskowych potrzeb tych zwierząt lub zwykłego niedbalstwa człowieka (Cooper i Albertosa, 2005). Ten rodzaj zachowania często przybiera charakter rezydualno-reaktywny, co oznacza, że zachowanie stereotypowe pozostaje, mimo iż jego pierwotna przyczyna została zlikwidowana, a niedobory uzupełnione. Powodem tej sytuacji są zmiany strukturalne, które tworzą się w obrębie mózgu w czasie tworzenia zaburzeń behawioralnych.

Stereotypia jako ciągle powtarzanie bezcelowych lub rytualnych ruchów i postaw zalicza się do czynności uznawanych za bezsensowne, gdyż nie prowadzą one do zaspokojenia podstawowych fizjologicznych potrzeb zwierzęcia (Kowalski, 2005). Do najczęściej spotykanych stereotypii należą: 1) tkanie, polegające na kołysaniu się konia na przednich rozstawionych kończynach, 2) łykanie, kiedy zwierzę opiera się zębami o żłób, ogrodzenie lub front boksu i wyginając szyję z napiętymi mięśniami wciąga powietrze, a następnie wypuszcza je ze specyficznym odgłosem, 3) heblowanie, czyli mechaniczne ścieranie zębów o twarde powierzchnie, 4) samookaleczenia zębami boków ciała, 5) przestępowanie z nogi na nogę lub chodzenie po boksie. Według Zeitler-Feicht i in. (2003) łykawość, tkanie czy chodzenie po boksie występują u ponad 6,5% koni wierzchowych. Szczególnie podatne są osobniki z domieszką ras czystych.

W przypadku każdej z opisanych stereotypii u koni można prowadzić swoistą terapię, która zależnie od indywidualnego przypadku oraz stopnia zaawansowania i rodzaju zaburzenia, może przynosić różnorakie efekty. Należy pamiętać, że utrwalo-

ne zaburzenia zachowania zazwyczaj są niezwykle odporne na wszelki rodzaj terapii (Waters i in., 2002). Wystąpienia tych stereotypii można uniknąć, stosując właściwe działania zapobiegawcze oraz dbając o warunki utrzymania zapewniające zwierzęciu dobrostan.

W pracy założono, że izolacja socjalna koni powoduje nasilenie występowania stereotypii. Celem pracy było porównanie liczby i czasu trwania wybranych stereotypii w przypadku koni izolowanych i nieizolowanych socjalnie.

Materiał i metody

Konie

Materiał badawczy stanowiło siedem koni wierzchowych, które były obarczone zespołem kilku stereotypii. Wiek tych koni zamykał się w przedziale od 5 do 15 lat. Stawkę stanowiło pięć klaczy i dwa wałachy rasy angloarabskiej. Konie utrzymywanie były w sześciu różnych ośrodkach od minimum sześciu miesięcy. W każdym ośrodku warunki utrzymywania były porównywalne. We wszystkich przypadkach konie stacjonowały w stajniach typu boksowego w towarzystwie przynajmniej jednego innego konia. Każdy koń utrzymywany był w oddzielnym boksie. Konie karmiono trzy razy na dobę sianem i owsem gniecionym. Boksy wyścielano słomą owsianą lub pszeną. Konie użytkowano standardowo w rekreacji z docelowym przeznaczeniem dla dzieci i młodzieży. W wolnym czasie wypuszczano je grupowo na wybiegi, gdzie spędzały przynajmniej dwie godziny dziennie.

Doświadczenie

Doświadczenie polegało na utrzymywaniu konia we własnym boksie w stajni, z której wyprowadzono tuż przed rozpoczęciem badań wszystkie pozostałe osobniki. W trakcie badań w stajni panowała cisza, nie było w niej również żadnych osób, z wyjątkiem znanego koniom obserwatora. Obserwator nie przebywał bezpośrednio przy boksie konia. Konie poddano izolacji socjalnej przez 60 minut. Następnie zostały wyprowadzone na wybieg, gdzie przebywała reszta znanych im zwierząt. W badaniu kontrolnym przed rozpoczęciem doświadczenia konie przebywały w stajni w towarzystwie innych koni przez okres 60 minut. Podobnie jak poprzednio w czasie badania panowała cisza. W stajni przebywała tylko jedna osoba (obserwator), którą konie znały.

Metody badawcze

Zarówno w badaniu doświadczalnym, jak i kontrolnym przeprowadzono 60-minutowe obserwacje behawioralne polegające na określeniu liczby powtórzeń stereotypii występujących u badanych koni. Każdy z siedmiu koni był zatem badany dwukrotnie: kontrolnie i doświadczalnie. Jako jedno powtórzenie stereotypii przyjęto całą sekwencję wykonywania przez konia danej czynności, od jej rozpoczęcia do zakończenia, niezależnie od czasu jej trwania. Wzięto pod uwagę: łykanie (opieranie się zębami o brzeg przedmiotu przy równoczesnym wyginaniu szyi, napinaniu mięśni, wciąganiu i wypuszczaniu powietrza z charakterystycznym odgłosem), tkanie (kołysanie się konia na przednich, rozstawionych nogach), przestępowanie z nogi na nogę (wrażny

ruch konia przy angażowaniu głównie przednich kończyn wzdłuż frontowej ściany boksu), chodzenie po boksie (spacerowanie po własnym boksie), obgryzanie lub lizanie ścian boksu jako stereotypie wskazane przez właścicieli koni. W ramach pomiarów czasowych określono też czas występowania każdej z analizowanych stereotypii (łącznie czas). Wykorzystano do tego celu stoper ręczny. Czas podano w minutach.

Metody statystyczne

W związku z brakiem rozkładu normalnego danych (test chi-kwadrat) zgromadzone wyniki poddano testowi Kruskala-Wallisa. Istotność różnic określono przy $P \leq 0.05$.

Zależności między średnimi zidentyfikowano za pomocą korelacji rang Spearmana.

Wyniki

Liczba powtórzeń stereotypii różniła się istotnie podczas badania kontrolnego i badania doświadczalnego (tab. 1). W badaniu kontrolnym najczęściej występowało lizanie ścian boksu, zaś najrzadziej łykanie i chodzenie po boksie. W badaniu doświadczalnym przestępowanie z nogi na nogę występowało częściej niż pozostałe stereotypie. Tkanie odnotowano najrzadziej. Różnice między liczbą powtórzeń stereotypii w badaniu kontrolnym i doświadczalnym nie wystąpiły jedynie w przypadku obgryzania ścian boksu. Pozostałe stereotypie występowały częściej w trakcie badania doświadczalnego.

Tabela 1. Rodzaj i liczba powtórzeń stereotypii (n=7)
Table 1. Type and number of stereotypy bouts (n=7)

	Stereotypia Stereotypy					
	Łykanie Crib biting	Tkanie Weaving	Przestępowanie z nogi na nogę Stepping from one foot to another	Chodzenie po boksie Stall walking	Obgryzanie ścian boksu Biting stall walls	Lizanie ścian boksu Licking stall walls
Badanie kontrolne Control study						
Średnia Mean	3,45 ax	2,84 bx	10,56cx	2,59 ax	16,89 dx	24,29 ex
SD	0,32	2,14	3,65	0,45	8,34	11,45
Badanie doświadczalne Experimental study						
Średnia Mean	7,5 6ay	6,15 by	32,45cy	16,45 dy	10,93 ax	13,32 dy
SD	1,09	1,45	7,42	5,38	7,54	8,54

Średnie oznaczone różnymi literami (a, b, c: w wierszach, x, y: w kolumnach) różnią się istotnie przy $P \leq 0.05$.
Means with different letters (a, b, c in rows, x, y in columns) differ significantly at $P \leq 0.05$.

Czas przejawiania różnego rodzaju stereotypii różnił się istotnie podczas badania kontrolnego i badania doświadczalnego (tab. 2). W badaniu kontrolnym najdłużej

konie przejawiały łykanie, a najkrócej chodzenie po boksie. W badaniu doświadczalnym najdłużej przejawiały przestępowanie z nogi na nogę, a najkrócej chodzenie po boksie.

Tabela 2. Czas (min) przejawiania stereotypii (n=7)
Table 2. Duration (min) of stereotypy expression (n=7)

	Stereotypia Stereotypy					
	Łykanie Crib biting	Tkanie Weaving	Przestępowanie z nogi na nogę Stepping from one foot to another	Chodzenie po boksie Stall walking	Obgryzanie ścian boks Biting stall walls	Lizanie ścian boks Licking stall walls
Badanie kontrolne Control study						
Średnia Mean	12,45 ax	6,56 bx	12,45 ax	2,17 cdx	6,76 bx	4,44 bdx
SD	3,65	1,72	4,87	0,61	2,15	1,64
Badanie doświadczalne Experimental study						
Średnia Mean	4,56 ay	11,56 by	15,34 bx	4,05 ax	7,44 ax	6,15 ax
SD	1,52	4,34	3,56	1,32	2,43	2,11

Średnie oznaczone różnymi literami (a, b, c: w wierszach, x, y: w kolumnach) różnią się istotnie przy $P \leq 0.05$.
Means with different letters (a, b, c in rows, x, y in columns) differ significantly at $P \leq 0.05$.

Tabela 3. Korelacje między liczbą powtórzeń a czasem przejawiania stereotypii w badaniu kontrolnym
Table 3. Correlations between number of stereotypy bouts and duration of expression in the control study

Liczba powtórzeń Number of bouts	Czas trwania (min) Duration (min)					
	Łykanie Crib biting	Tkanie Weaving	Przestępowanie z nogi na nogę Stepping from one foot to another	Chodzenie po boksie Stall walking	Obgryzanie ścian boks Biting stall walls	Lizanie ścian boks Licking stall walls
Łykanie Crib biting	–	–	–	–	–	–
Tkanie Weaving	0,742*	–	–	–	–	–
Przestępowanie z nogi na nogę Stepping from one foot to another	0,567	0,897*	–	–	–	–
Chodzenie po boksie Stall walking	-0,802*	-0,245	0,261	–	–	–
Obgryzanie ścian boks Biting stall walls	-0,387	0,109	0,092	0,234	–	–
Lizanie ścian boks Licking stall walls	-0,351	0,213	-0,261	0,125	0,321	–

*Korelacja istotna przy $P \leq 0.05$.

*Significant correlation at $P \leq 0.05$.

Odnotowano trzy przypadki istotnych korelacji między liczbą powtórzeń a czasem przejawiania stereotypii w grupie kontrolnej (tab. 3). Dotyczyły one dodatniego powiązania liczby powtórzeń tkania z czasem trwania łykania, liczby powtórzeń przystępowania z nogi na nogę z czasem trwania tkania oraz ujemnego powiązania liczby powtórzeń chodzenia po boksie z czasem trwania łykania.

Wystąpiły dwa przypadki istotnych korelacji między liczbą powtórzeń a czasem przejawiania stereotypii podczas badania doświadczalnego (tab. 4). Dotyczyły one dodatniego powiązania liczby powtórzeń chodzenia po boksie z czasem łykania oraz ujemnego powiązania liczby powtórzeń obgryzania ścian boksu i czasu przystępowania z nogi na nogę.

Tabela 4. Korelacje między liczbą powtórzeń a czasem przejawiania stereotypii w badaniu doświadczalnym

Table 4. Correlations between number of stereotypy bouts and duration of expression in the experimental study

Liczba powtórzeń Number of bouts	Czas trwania (min) Duration (min)					
	Łykanie Crib biting	Tkanie Weaving	Przestępowanie z nogi na nogę Stepping from one foot to another	Chodzenie po boksie Stall walking	Obgryzanie ścian boksu Biting stall walls	Lizanie ścian boksu Licking stall walls
Łykanie Crib biting	–	–	–	–	–	–
Tkanie Weaving	0,115	–	–	–	–	–
Przestępowanie z nogi na nogę Stepping from one foot to another	–0,321	0,222	–	–	–	–
Chodzenie po boksie Stall walking	0,872*	0,082	–0,274	–	–	–
Obgryzanie ścian boksu Biting stall walls	–0,128	0,421	–0,783*	0,321	–	–
Lizanie ścian boksu Licking stall walls	0,321	0,045	0,371	–0,095	–0,327	–

*Korelacja istotna przy $P \leq 0,05$.

*Significant correlation at $P \leq 0.05$.

Omówienie wyników

Wyniki badań przeprowadzonych w ramach niniejszej pracy wskazują, że nasilenie wyrażania stereotypii u koni wzrasta w momencie, gdy są one pozostawione bez towarzystwa innych koni. O pozytywnym wpływie innych osobników na stan psychiczny konia świadczą badania przeprowadzone przez McAfee i in. (2002). Rezultaty uzyskane w wyniku badań własnych można zatem uznać za zgodne z zaprezentowanymi przez cytowanych autorów.

Warto również podkreślić, że w przypadku odizolowania koni od współtowarzyszy zmienia się rodzaj najczęściej wyrażanych przez nie stereotypii. W obecności innych osobników konie najczęściej obgryzają lub liżą ściany boksów. W momencie izolacji wzrasta natomiast liczba stereotypii związanych z aktywnością motoryczną, takich jak przestępowanie z nogi na nogę i chodzenie po boksie. Można sugerować, że występowanie stereotypii motorycznych wiąże się ze wzrostem pobudliwości emocjonalnej koni pozostawionych w stajni bez towarzystwa. Jak twierdzą McGreevy i in. (1995), jest to obraz osamotnienia, a co za tym idzie, chęci przedostania się do innych koni.

Ważną kwestią okazał się także czas przejawiania kolejnych stereotypii. Okazuje się, że parametr ten nie był najczęściej skorelowany z liczbą powtórzeń ich występowania. Na uwagę zasługuje zwłaszcza czas prezentowania łkania w przypadku koni utrzymywanych w towarzystwie innych osobników. Była to bowiem jedna z najwyższych wartości, obok czasu przestępowania z nogi na nogę, mimo iż liczba powtórzeń była stosunkowo niewielka. Odwrotna sytuacja miała natomiast miejsce w przypadku obgryzania i lizania ścian boksu. Można na tej podstawie stwierdzić, że w standardowych warunkach utrzymywania grupowego koni w budynku stajennym stereotypie pojawiają się co prawda rzadziej, ale trwają dłużej. Inna sytuacja ma miejsce podczas izolacji socjalnej. Konie wówczas częściej poddają się niektórym stereotypiom, ale wyrażają je krócej. Na fakt ten wskazują głównie uzyskane korelacje między liczbą powtórzeń a czasem wyrażania tej samej stereotypii, co dotyczy łkania, tkania i chodzenia po boksie. Sytuacja ta jest najprawdopodobniej spowodowana wzrostem pobudliwości nerwowej, która przejawia się chaotycznym działaniem. Podobnego zdania są McLean i Christensen (2017), powołując się na I prawo Yerkesa-Dodsona wskazujące, że zdolność do logicznego kojarzenia bodźców, zwłaszcza podczas wykonywania trudnych zadań, spada w momencie wzrostu pobudzenia emocjonalnego. Jednakże, można też zauważyć, że izolacja socjalna nie powoduje zmian w czasie trwania wszystkich stereotypii, co na tym etapie badań nie w pełni potwierdza teorię o negatywnym wpływie utrzymywania koni w izolacji na czas poświęcany na stereotypie (Roberts i in., 2017). Warto na tym etapie badań zwrócić uwagę głównie na tkanie, którego zarówno częstość występowania, jak i czas przejawiania wzrasta istotnie podczas izolacji, co oznacza, że w przypadku posiadania takich koni szczególnie konieczna jest dbałość o zapewnienie im towarzystwa.

Podsumowanie

Na podstawie uzyskanych wyników stwierdzono, że izolacja socjalna wpływa na rodzaj i intensywność wyrażanych przez konie stereotypii. W momencie pozostawienia koni bez towarzystwa zwiększa się nasilenie stereotypii związanych z motoryką ruchu, takich jak tkanie lub chodzenie po boksie. Spada natomiast nasilenie obgryzania lub lizania ścian boksu. Izolacja powoduje również wydłużenie czasu wyrażania tych stereotypii, co dotyczy zwłaszcza łkania, tkania i chodzenia po boksie.

Piśmiennictwo

- Brummer H. (1978). Verhaltensstörungen. W: Nutztierethologie. Hrsg., Sambras H.H. (ed.), Paul Parey Verlag, Berlin, ss. 281–292.
- Cooper J.J., Albentosa M.J. (2005). Behavioural adaptation in the domestic horse: Potential role of apparently abnormal responses including stereotypic behaviour. *Livest. Prod., Sci.*, 92 (2): 177–182.
- Cotugna N., Snider O.S., Windish J. (2011). Nutrition assessment of horse-racing athletes. *J. Community Health*, 36 (2): 261–254.
- Goodwin D. (2007). Horse behaviour: evolution, domestication and feralisation. W: The welfare of horses, Waran N. (ed.). Springer, Dordrecht, ss. 1–18.
- Gustowska R. (2008). Czego potrzebuje koń? *Koń Polski*, 9: 66–67.
- Kowalski A. (2005). Stereotypie jako wskaźnik dobrostanu zwierząt. *Med. Weter.*, 61 (12): 1335–1338
- McAfee L.M., Mills D.S., Cooper J.J. (2002). The use of mirrors for the control of stereotypic weaving behaviour in the stabled horse. *Appl. Anim. Behav. Sci.*, 78 (2-4): 159–173.
- McGreevy P.D., Cripps P.J., French N.P., Green L.E., Nicol C.J. (1995). Management factors associated with stereotypic and redirected behaviour in the Thoroughbred horse. *Equine Vet. J.*, 27 (2): 86–91.
- McLean A.N., Christensen J.W. (2017). The application of learning theory in horse training. *Appl. Anim. Behav. Sci.*, 190: 18–27.
- Nowicka-Posłuszna A., Ziomko A., Ziomko K. (2013). Stereotypies and undesirable behaviours in horses used for sports and leisure activities. *Annales UMCS, Zootechnica*, 30 (4): 124–134.
- Roberts K., Hemmings A.J., McBride S.D., Parker M.O. (2017). Causal factors of oral versus locomotor stereotypy in the horse. *J. Vet. Behav.*, 20: 37–43.
- Sambras H.H. (1997). Normalverhalten und Verhaltenstörungen. W: Das Buch vom Tierschutz, Hrsg., Sambras H.H., Steiger A. (eds). Enke-Verlag, ss. 57–59.
- Waters A.J., Nicol C.J., French N.P. (2002). Factors influencing the development of stereotypic and redirected behaviours in young horses: Findings of a four year prospective epidemiological study. *Equine Vet. J.*, 34 (6): 572–579.
- Zeitler-Feicht M.H. (2014). Zachowania koni, przyczyny, terapia i profilaktyka. Tłum. D. Matuzak, Warszawa, 228 ss.
- Zeitler-Feicht M.H., Miesbauer D., Dempfle L. (2003). Zur Prävalenz von Verhaltenstörungen bei Reitpferden in Deutschland, *KTBL-Schrift* 418, Landwirtschaftsverlag GmbH, Münster-Hiltrup, ss. 86–93.
- <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/stereotypie-ruchowe;3979622.html>
- http://pzhk.pl/wp-content/uploads/Dobrostan_i_utrzymanie_koni.pdf
- <http://www.pdmpromocja.pl/jnbt/portal/artykul/76,lykanie---fakty-i-mity.html>

Zatwierdzono do druku: 13 X 2020

EWELINA TKACZYK, BEATA KACZMAREK, MARTYNA MIERZICKA,
MARTYNA FRĄTCZAK, MARTA DYBCZYŃSKA

An analysis of horse stereotypies during social isolation

SUMMARY

It was assumed that social isolation intensifies the manifestation of stereotypies in horses. The aim of the study was to compare the frequency and duration of some stereotypies in socially isolated and non-isolated horses. Seven saddle horses participated in the test. During the experiment a horse was kept in its own stall in the stable, while the company of horses to which it was accustomed, was taken out just

before the testing. In the control observation and during the test, 60-min behavioural observations were conducted to determine the type and number of stereotypies occurring in the horses. Crib biting, weaving, stepping from one foot to another, biting or licking stall walls, and stall walking were taken into account as stereotypies most often pointed out by owners. The number of stereotypy bouts (whole sequence of a horse activity, from start to finish, regardless of duration) was also determined. As part of the time measurements, the duration of all the repetitions of each stereotypy was also determined. Social isolation was found to affect the type and frequency of stereotypies presented by the horses. When depriving horses of their company, the frequency of locomotor stereotypies, such as weaving or stall walking increases. Simultaneously, the frequency of stereotypies such as biting or licking stall walls decreases. The isolation also increases the time of expression of stereotypies, especially with regard to crib biting, weaving and walking in the stall.

Key words: horses, stereotypies, social isolation